

Дата проведення 31.05.2023 р.

Початок: 12:30

«Аспекти планування й організації освітнього середовища дошкільників в нових соціальних умовах»

*Заняття міської Школи
вихователя-стажера «Дебют»
закладів дошкільної освіти ВМТГ*

Спікери: консультанти КУ «ЦПРПП ВМР» Ніна Сокиринська, Лариса Бондарчук, вихователь-методист КЗ ДНЗ № 73 ВМР» Олена Колосова

31.05.2023

12:30

*Заняття міської школи молодого майстра
(для вихователів-стажерів ЗДО ВМТГ)*

**«Професійний стандарт
«Вихователь закладу дошкільної
освіти»
Освітнє середовище ЗДО»**

**Консультант КУ «ЦПРПП
ВМР» Ніна Сокиринська**

Професійний стандарт

“Вихователь закладу дошкільної освіти”

- Розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про дошкільну освіту»
- 19.10.2021р. – затверджено наказом Міністерства економіки України № 755-21
- 20.10.2021р.- внесено до Реєстру професійних стандартів.
- складено з урахуванням нової редакції Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту).
- розкриває зміст професійної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти в межах певного виду економічної діяльності й вимоги до його кваліфікації.
- жовтень 2026р. - рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Методичні рекомендації до Професійного стандарту “Вихователь закладу дошкільної освіти”

- затверджено Наказом МОН України
№ 1/15511 від 20.12.2022

Професійний стандарт містить перелік професійних компетентностей вихователя закладів дошкільної освіти, на основі яких оновлюються

- посадова інструкція,
- освітні програми й
- стандарти вищої та фахової передвищої освіти.

Професійний стандарт складається з 8 пунктів.

I. Загальні відомості

II. Навчання та професійний розвиток вихователів закладів дошкільної освіти

III. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

IV. Загальні компетентності

V. Перелік трудових функцій професійних компетентностей (за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення трудових функцій

Професійний стандарт складається з 8 пунктів.

VI. Опис трудових функцій

- трудові функції;
- предмети і засоби праці;
- професійні компетентності;
- знання, уміння та навички)

VII. Орієнтовний опис професійних компетентностей вихователя відповідно до кваліфікаційних категорій педпрацівників

VIII. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

Основна мета професійної діяльності вихователя (Р.1, П.1.1.):

**Вона полягає в організації освітнього процесу,
спрямованого на виховання, навчання та розвиток
вихованців під час здобуття ними дошкільної
освіти, формування ключових компетентностей
відповідно до Державного стандарту та визначає
напрямки діяльності вихователя.**

Професійний розвиток педагогічних працівників (р.2,п.2.2):

- Законодавство передбачає обов'язкове підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти не рідше одного разу на п'ять років загальним обсягом не менше ніж 120 годин на п'ять років.

Порядком передбачено обов'язкове підвищення кваліфікації з питань освіти дітей з особливими освітніми потребами, яке становить не менше 10 відсотків від загальної кількості годин.

Використання Професійного стандарту вихователями закладів дошкільної освіти

Основні напрями впровадження Професійного стандарту вихователями ЗДО:

- самооцінювання власної професійної діяльності;**
- планування та реалізація індивідуального професійного розвитку;**
- підвищення кваліфікації й атестація.**

При самооцінюванні власної професійної діяльності вихователі можуть проаналізувати відповідність своїх професійних компетентностей, знань, умінь і навичок до тих, які представлено в Професійному стандарті.

Загальні компетентності вихователя:

громадянська

соціальна

культурна

лідерська

підприємницька

етична

Загальні компетентності вихователя

Умовне позначення	Загальні компетентності
ЗК.01	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)
ЗК.02	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)
ЗК.03	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)
ЗК.04	Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)
ЗК.05	Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (підприємницька компетентність)
ЗК.06	Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність)

Трудові функції вихователя закладу дошкільної освіти та професійні компетентності.
Їх є 11 (одинадцять)

Прогностична компетентність

Вихователь:

- **планує та прогнозує результати освітнього процесу,**
- **ставить цілі, самоорганізується та готується до освітнього процесу,**
- **документує професійну діяльність.**

Трудові функції вихователя закладу дошкільної освіти та **професійні компетентності.**

Організаційна компетентність

Вихователь

- забезпечує здобуття дошкільної освіти державною мовою,
- обирає ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів і потреб здобувачів освіти,
- організовує ігрову (провідну) й інші види дитячої діяльності та підтримує види діяльності, ініційовані дитиною,
- забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами

Оцінювально-аналітична компетентність

Вихователь:

- моніторить якість освітньої діяльності й
- інтерпретує результати для адаптації та корегування освітнього процесу відповідно до можливостей і потреб здобувачів освіти;
- визначає рівень сформованості компетентностей у здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту дошкільної освіти

Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

Психоемоційна компетентність

Вихователь

- здійснює самоконтроль і саморегуляцію, толерантну взаємодію,
- швидко реагує на зміни;
- гнучкий, адаптивний і стресостійкий

Педагогічне партнерство

Вихователь

- ефективно співпрацює та комунікує під час професійної діяльності ,
- організовує взаємодію учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності,
- уміє взаємодіяти в команді

Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

Морально-етична компетентність

Вихователь

- враховує культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та
- здійснює його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень.

Професійний розвиток і самовдосконалення

**Здатність до навчання впродовж життя
Вихователь здійснює саморефлексію та
самооцінювання власної професійної
діяльності.**

**Планує та реалізує індивідуальний
професійний розвиток і самоосвіту.**

**Вихователь орієнтується в
інформаційному просторі.
Ефективно використовує інформаційно-
комунікаційні технології та електронні
освітні ресурси в освітній діяльності.**

**Дотримує правил безпечної поведінки в
цифровому середовищі**

Вихователь бере участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища

Здоров'язбережувальна компетентність

Вихователь організовує фізично та психологічно безпечне освітнє середовище

Проектувальна компетентність

Вихователь організовує та проектує освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування

Розвивальне освітнє середовище - комплекс матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, естетичних, психолого-педагогічних умов, які забезпечують організацію життя дітей і дорослих у закладі дошкільної освіти.

Наказ МОН України від 19.12.2017 № 1633 «Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти»

У сучасному закладі дошкільної освіти середовище має три складові:

природне

соціальне

ігрове

Предметно-ігрове середовище передбачає добір і розміщення іграшок (деталізованих та умовних), ігрових модулів, макетів, предметів-замінників, різних ігрових атрибутів з урахуванням вікових особливостей дітей та завдань формування в них навичок різноманітних дій з цими матеріалами.

Принципи облаштування середовища

Свобода досягнення дитиною свого права на гру, яка реалізується як право вибору дитиною теми, сюжету гри, тих чи інших іграшок, місця та часу проведення гри.

Принципи облаштування середовища

Принцип універсальності предметно-ігрового середовища дозволяє самим дітям разом з вихователем будувати і змінювати ігрове середовище, трансформувати його відповідно до виду гри, її змісту та перспектив розвитку

Принципи облаштування середовища

Предметно-ігрове середовище повинно бути **розвивальним**, тобто воно має функціонально моделювати розвиток гри і дитини через гру.

Принципи облаштування середовища

Принцип системності, який представлений співмасштабністю її окремих елементів між собою та іншими предметами, що складають цілісність ігрового поля

Принципи облаштування середовища

Усі ігрові та неігрові предмети повинні відповідати принципу безпеки - як кожний предмет, так і всі разом.
Особливо зараз, коли ми живемо у такий час.

Предметно-ігрове розвивальне середовище в групі будується згідно з програмно-методичними вимогами.

Чим менша дитина, тим менша у неї розвинена уява, а значить, тим більше їй потрібно спиратися на зовнішню сторону гри, тим більше їй потрібно іграшок.

Орієнтовний перелік осередків предметно-розвивального середовища в групі:

Ігровий осередок: сюжетно-рольові, будівельно-конструкторські, настільні, друковані, дидактичні ігри з логічним навантаженням, театралізовані ігри

Пізнавальний осередок (матеріали з математики, логіки, сенсорики, грамоти, екологічного та економічного виховання, розвитку мовлення, дослідницько-пошукової діяльності, українознавства)

Українознавчий осередок

Мистецький або книжковий осередок

Орієнтовне наповнення: традиційні та нетрадиційні матеріали (гуаш, олівці, фломастери, зубочистки, зубні щітки, пташині пера, шматочки губки, поролон, піпетки, котушки, гудзики, олівці-штампи, трафаретки, тички, клаптики тканини, свічки, вата, сірники без сірки, кісточки різних розмірів, шматочки целофану; копіювальний папір, картон, клей, кольорова туш, гладенькі камінчики, пластилін, солоне тісто тощо

Осередок трудової діяльності

Різноманітні фартушки, щітки, совки, миски, відро, таці (для господарсько-побутової праці); для ручної праці: ножиці, голки, клей, шило, молоток, пінцет, наперсток, папір (глянсовий, пакувальний, газетний, цигарковий, фільтрувальний, промокальний, шпалери, фольга тощо); кришки від пляшок; мідний дріт; природний та покидьковий матеріал (жолуді, каштани, шишки, горіхи, камінці, зернята фруктів, кора різних дерев, хвоя,

Осередок рухової активності: спортивний куточок для самостійної рухової діяльності дітей: дуги, навісні мішені, гойдалки, ребриста дошка, традиційні і нетрадиційні тренажери та обладнання (доріжка здоров'я, кольорові шнури, палички, коні, серсо, прапорці, хустинки, стрічки, м'ячі, кубики, мішечки з піском, шишки, горіхи, скакалки, обручі тощо.

Осередок

відпочинку

Для емоційного розвантаження дітей, зняття втоми і постійного напруження, задоволення потреби дітей в усамітненні.

Орієнтовне наповнення: м'яка зручна канапа чи диванчик ; - 1 - 2 м'які іграшки, улюблені дитячі книжки та журнали; - магнітофон із записами для релаксації; - матеріали для малювання.

- Кожний осередок в групі має спонукати дітей до того чи іншого виду діяльності.
- Матеріали та обладнання мають створювати оптимальну насиченість (не мало, але й не багато) цілісного, багатофункціонального середовища.
- Матеріали нового покоління слід добирати збалансовано, щоб середовище було співзвучним часу, мало педагогічну цінність.
- Важливо враховувати статево-рольову специфіку і починаючи від 4-5 років вихованців забезпечувати середовище як спільним, так і специфічним для хлопчиків і дівчаток матеріалом.

Територія дошкільного закладу також є складовою розвивального простору.

Пропонується виділити на території такі тематичні зони:

- екологічну (сад, город), де б діти могли займатися різними видами сільськогосподарської праці;
- архітектурно-ландшафтну;
- спортивно-ігрову;
- ігрову для моторних, дидактичних, конструктивних, сюжетно-рольових ігор тощо

Середовище слід оцінювати як :

- як сукупність умов, необхідних для розвитку та саморозвитку дитини;**
- результат професійної діяльності адміністрації дитячого садка та педагогів;**
- показник рівня співпраці працівників дитячого садка із засновником і громадськістю;**
- продукт, у якому відображаються цінності, що сповідують у закладі, та рівень сформованої культури.**

Державна служба якості освіти України розробила систему вимог, для оцінювання освітнього середовища закладу дошкільної освіти.

Вимоги за напрямом «Освітнє середовище закладу дошкільної освіти»

- 1.1. Створення комфортних, безпечних, доступних і нешкідливих умов розвитку, виховання, навчання дітей та праці.**
- 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.**
- 1.3. Формування інклюзивного, безпечного, розвивального, мотивувального освітнього простору**

Використані джерела:

- 1.Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» (Наказ Мінекономіки від 19.10.2021 №755–21.**
- 2. Методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» Лист МОН № 1/15511-22 від 20.12.22 року**
- 3.Щомісячний журнал Цифрового видавництва МСFR «Вихователь-методист» № 7, 2020 р.**

Дякую за увагу!